

er det nu saaledes, at Systemet en Gang skal være skjold for Misgrebene, saa mener jeg, at det var bedst, at vi fik sat bestemte Grænser for, hvor langt dette System maatte gaa. At det System, vi nu have, skulde nødvendiggøre at gaa saa langt, som vi nu gaa i Strafferetsplejen over for mistænkte, hvad enten disse saa ere uskyldig mistænkte eller mistænkte med Rette, det vægrer jeg mig ved at tro, og at Inkvisitionsmaksimen, selv om vi opretholde den, skulde nødvendiggøre Regler som de, der nu doceres fra Københavns Universitet, og som lyde saaledes: I Inkvisitionsprocessen er den sigtede et Undersøgelsesobjekt, det vil sige et Bevismiddel, hvis Benyttelse er det offentliges ubetingede Ret — vil jeg nødig anerkende. Skulde imidlertid Systemet medføre, at det er det offentliges Ret at benytte dette „Bevismiddel“, som er et Menneske, vil det være vor Pligt her at træffe Grænserne for, hvorledes Benyttelsen af dette Bevismiddel passende kan foregaa, og det er det, vi have gjort Forsøg paa her i denne Lov.

Allerede i Juni-Grundloven blev der henpeget paa det uheldige i den nuværende Strafferetsordning, og Bestemmelsen gik over i den nuværende Grundlovs § 74, hvorved der lovedes os, at Offentlighed og Mundtlighed skulde gennemføres i hele Retsplejen, og at Nævninger skulde indføres i Strafferetsplejen og i Sager, som rejstes for politiske Forbrydelser. Vi fik da en Proceskommission nedsat i 1868, og den arbejdede i en Del Aar og afgav sin Betænkning i 1875, og vi have siden faaet nedsat en anden Proceskommission, som nu har arbejdet i nogle Aar, og om hvilken Kommission man hører, at dens Betænkning snart kan være færdig. Nu kunde man da sige: Hvorfor vente I da ikke og imødesee denne Betænkningens Resultat, saaledes at vi kunde faa vor Retspleje omordnet i det hele og store paa een Gang? Ja, jeg vil dertil svare, at med de Erfaringer for Dje, som vi jo have angaaende Kommissioners Arbejde og særlig angaaende Proceskommissioners Arbejde her i Danmark, og den Frukt, som disse Arbejder senere have sat i Lovgivningen, synes det mig ikke, at man med Rette vil kunne forlange, at vi, naar vi se uheldige Ting, fattigste Misgreb gaa i Svang, skulde afvente Fremkomsten af en Kommissionsbetænkning, skulde vente paa en mulig Omordning af hele Retsorganisationen, naar vi føle, at vi ogsaa med Bevarelsen af den nuværende Organisation ville være i Stand til, uden at slippe Retsfikkerheden, at staffe taalelige Vilkaar for de Folk, som forbryde sig mod Lovene, eller de Folk, som mistænkes derfor

uden at være skyldige. Forslagsstillerne til denne Lov have ladet sig det være magtpaaliggende, ikke at fremkomme med noget i denne Lov, som ikke kan bestaa under det nuværende System, som jo maa beholdes og benyttes, indtil Retsreformen trænger igennem i det hele og store, og paa den anden Side have vi haft Omsorg for, at de Bestemmelser, som vi her fremsætte i vort Forslag, hvis dette maatte blive til Lov, ville kunne gaa ind i den forandrede Procesmaade, som vi forhaabentlig snart maa faa at se. Vi have derfor i det hele og store benyttet Proceskommissionens Betænkning, som er afgiven i 1875, idet vi have ment dermed tillige at ville afvæbne Indsigelser, som maatte kunne komme fra Regeringens Side om, at dette Lovforslag indeholdt revolutionære Ting, eller Ting, som Folket ikke var modent til at tage imod, kort sagt, Ting, som man ikke vilde have. I det hele og store er Forslaget, saaledes som det fremkommer her, en Del af Proceskommissionens Betænkning, nemlig dens Kapitler 2 og 3, som have været fremsatte som Lovforslag af den tidligere Justitsminister, uden at der er kommet nogen Lov ud deraf.

Det Lovforslag, som vi i Dag fremlægge, er, som Titlen angiver, delt i 3 Delle. Det første Kapitel handler om Anholdelse. Det sætter bestemte Regler for, hvem der maa anholde, og hvilke Rauteler der skal gives den anholdte, og lærlig træffer det den Bestemmelse, at som Regel maa sin en Dommer anholde, og at Anholdelsen skal ske efter en afgiven Røndelse. I Undtagelsestilfælde kan det overlades Politiet eller den private at anholde en Misgerningsmand; men han skal dog saa straks overleveres til Politiet og føres for en Dommer. Kapitel 2 handler om Varetægtsfængsling. Det giver Regler for, naar en mistænkt kan belægges med Varetægtsarrest. Det udelukker det Tilfælde, som nu allerhyppigst giver Anledning til Varetægtsarrest, nemlig Frygten for, at den mistænkte ved at være paa fri Fod skal kunne modvirke Sagens Oplysning. Vi have nemlig i den bestaaende Ret ikke fundet nogen som helst Lovhjemmel for en Varetægtsarrest af denne Beskaffenhed. Den udøves nu faktisk i meget stort Omfang, og den har i mange Tilfælde været Anledning til, at uskyldige have lidt Uret. Vi se ikke nogen Grund til at bibeholde denne Grund som lovlig Anledning til en Varetægtsarrestation, og vi have derfor med Forsæt udeladt den her. Dette Kapitel 2 indeholder tillige Bestemmelser om den Forplejning og Behandling, som en Varetægtsarrestant skal nyde, Bestemmelser, som i alt væsentligt